Vuoden museo -kilpailu: Usein kysytyt kysymykset

Tästä tiedostosta löydät vastauksia usein kysyttyihin kysymyksiin, jotka liittyvät Vuoden museo -kilpailuun ja siihen hakemiseen.

1. Mikä on Vuoden museo -kilpailu?
Vuoden museo -kilpailu on Museoliiton ja ICOM Suomen komitean vuodesta 2014 alkaen järjestämä kilpailu. Vuoden museo -tunnuspalkinto myönnetään museolle, joka on edistänyt merkittävällä tavalla museoalan yhteiskunnallista näkyvyyttä ja vaikuttavuutta omalla toiminta-alueellaan. Palkinto voi olla tunnustus esimerkiksi kokoelmiin, näyttelyihin tai yleisötyöhön liittyvistä saavutuksista tai muusta innovatiivisesta toiminnasta.

2. Kuka voi osallistua kilpailuun?
Kilpailuun voivat osallistua ammatillisesti hoidetut suomalaiset museot. Hakeminen edellyttää aktiivista ja vaikuttavaa toimintaa, joka on osoitettavissa konkreettisin esimerkein. Museo, jonka edustaja osallistuu palkinnonsaajan valintaan, ei voi tulla arvioiduksi mahdollisena palkinnonsaajana.

3. Miten kilpailuun haetaan?
Museot voivat hakea kilpailuun täyttämällä hakulomakkeen ja lähettämällä se Museoliitolle. Myös muu taho voi lähettää hakemuksen museon puolesta. Jonkun muun tahon esittäjän tulee kertoa hakemusesityksestä esitettävälle museolle ennen hakemusesityksen jättämistä. Hakemuksessa tulee kuvata museon toimintaa, saavutuksia ja vaikuttavuutta.

4. Milloin hakuaika on?
Hakuaika ilmoitetaan Museoliiton verkkosivuilla. Hakemuksia voi jättää kilpailun avauduttua marraskuussa tammikuun loppuun asti.

5. Mitä hakemuksessa tulee olla?
Hakemuksessa tulee kuvata ja perustella miten ja miksi museo on onnistunut täyttämään erityisen hyvin palkintokriteerit. Hakemuksen tulee sisältää hakulomakkeessa kysyttävät asiat. Näitä ovat esimerkiksi museon perustiedot sekä yhteyshenkilön tiedot. Hakulomake julkaistaan hakuilmoituksen yhteydessä.

6. Voiko hakemuslomakkeeseen lisätä liitteitä?
Kyllä. Hakemukseen voi sisällyttää olennaisia liitteitä sekä linkkejä.

7. Voiko sama museo osallistua useampana vuonna?
Kyllä. Ollakseen varteenotettava hakija edellytetään kuitenkin, että museo ei ole voittanut palkintoa aivan hiljattain. Tarkemmat ohjeet ovat hakuilmoituksessa ja kilpailun säännöissä.

8. Kuka valitsee voittajan?
Voittajan valitsee Museoliiton ja ICOM Suomen komitean nimeämä palkintolautakunta. Palkintolautakunta tutustuu kilpailun hakemuksiin ja valitsee finaaliin kolme museota. Palkintolautakunta käy tutustumisvierailulla finalistien luona ja valitsee sen jälkeen voittajan.

9. Keitä kuuluu palkintolautakuntaan?
Palkintolautakunnassa on Museoliiton ja ICOM Suomen komitean nimeämänä enintään seitsemän jäsentä. Museoliitto nimeää Museoliiton edustajan (sihteeri), Museokortin ja median edustajat sekä julkisen kulttuuri- tai museohallinnon edustajan. ICOM Suomen komitea nimittää ICOMin edustajan (puheenjohtaja), edellisen palkinnonsaajan edustajan sekä museoalan edustajan.

10. Miten palkintolautakunta valitsee finalistit?
Palkintolautakunta valitsee finalistit ensisijaisesti hakemukseen sisällytettyjen tietojen perusteella. Palkintolautakunta ei esimerkiksi tutustu kaikkien hakijoiden museoihin ja verkkosivuihin.

11. Vieraileeko palkintolautakunta kaikissa hakukohteissa?
Palkintolautakunta vierailee ainoastaan finaalisteiksi valituissa kohteissa.

12. Milloin palkintolautakunta vierailee finalistikohteissa?
Palkintolautakunnan vierailuajat maalis-huhtikuussa ilmoitetaan Museoliiton verkkosivuilla julkaistussa hakuilmoituksessa. Tarkemmin vierailusta sovitaan finalistien julkistamisen jälkeen.

13. Mitä palkintolautakunnan vierailulla tapahtuu?
Palkintolautakunnan vierailulla finalistikohteissa museo esittelee vapaamuotoisesti toimintaansa ja perustelee, miksi museo on onnistunut täyttämään palkintokriteerit. Vierailu toteutetaan yhtenä hakuilmoituksessa ilmoitetuista päivistä. Yleensä vierailu on toteutettu klo 10–15 välillä, mutta matkustaminen ym. voivat aiheuttaa muutoksia aikatauluihin. Vierailun toteutuksesta sovitaan kilpailun sihteerin kanssa finalistien julkistamisen jälkeen.

14. Milloin voittaja julkistetaan?
Vuoden museo julkistetaan Valtakunnallisten museopäivien yhteydessä järjestettävässä Museopalkintogaalassa toukokuussa.

15. Miten voittajamuseo palkitaan?
Vuoden museo -tunnustuspalkinto on kiertopalkinto, kuvanveistäjä Pekka Kauhasen veistos Esko sekä kunniakirja. Lisäksi voittajamuseo saa käyttää Vuoden museo -kilpailun tunnusta ja on erityisasemassa Museoliiton viestinnässä.

16. Mitä hyötyä kilpailuun osallistumisesta on?
Finalistiksi tai voittajaksi pääseminen tuo näkyvyyttä, arvostusta ja mahdollisuuksia verkostoitumiseen. Se voi myös lisätä kävijämääriä ja vahvistaa museon asemaa alueellaan.

17. Mistä saan lisätietoa ja ohjeet hakemiseen?
Hakuohjeet ja lisäohjeet ovat Museoliiton verkkosivuilla. Lisätietoja voi tiedustella myös palkintolautakunnan sihteeriltä.

18. Mitkä ovat kilpailun säännöt?
Kilpailun säännöt ovat luettavissa Museoliiton verkkosivuilla.

19. Mitkä museot ovat voittaneet kilpailun?
Vuonna 2026 kilpailun voitti Särestöniemi-museo. Aiempien vuosien voittajiin voit tutustua Museoliiton verkkosivuilla.